

Hitzarmenak

Euskaltzaindiak 2017. urtean sinatutako hitzarmenak

Euskaltzaindiak 2017an hitzarmenak sinatu ditu hainbat erakunde eta elkarterekin euskararen arloko ikerketa eta sustapena bultzatzeko. Horien bitartez zenbait egitasmo akademiko garatu ahal izan dira.

BILBOKO UDALA

Hitzarmena 2017ko ekainaren 5ean sinatu zen.

Akordioaren ondorioz, kultura jarduerak, euskarazko ikastaroak, eta euskararen aldeko hitzaldi eta erakusketak antolatzeko konpromisoa hartu zuen Akademiak. Bere aldetik, Udalak, Euskara eta Hezkuntza Sailaren bitartez, 35.500 euroko diru-laguntza eman dio Euskaltzaindiari.

Hauek dira sinatutako hitzarmenak biltzen dituen akordio nagusiak:

Bilbok euskararekin izan duen lotura estua eta denboraren joanean bilbotarrek euskarari erakutsi dioten atxikimendua gizarteratzeko asmoz, Bilborekin lotura izan duten pertsona esanguratsuen lanak edota bibliografiak argitaratzeko ahalegina egingo du Euskaltzaindiak. 2017an, Xabier Kintana euskaltzain osoaren biografia landu du.

Bilbok euskararen indarberritzean duen garrantzia kontuan hartuz, udazkenean, euskararekin eta euskal kulturaren zabalkundearekin lotura duen "Astelehen Buruzuria" eztabaida- eta kontzertu-zikloa antolatu du. Bertan parte hartu dute euskal musikagintzaren erreferente diren hainbat sortzailek.

Nahiz eta hitzarmenean propio jaso ez, Euskaltzaindia eta Bilboko Udala elkarlanean aritu dira "Euskal Harriak: 50 urte" eta "Eguna egunkariaren 80. urteurrena" jardunaldiak antolatzean.

Euskaltzaindiak hizkuntzaren arloko aholkularitza eskaini die Udaleko sailei, bilbotarrei informazio egokia emate aldera.

EUSKARABIDEA

Hitzarmena 2017ko ekainaren 19an sinatu zen.

Nafarroako Gobernuak Euskaltzaindiari 149.000 euro eman dizkio jarraian zehazten diren lanak egin ditzan:

Euskal Corpus Onomastikoak (ECO) egin beharreko onomastika eta toponimia lanak egiteko.

Nafarroako Parlamentuan, "Euskara ibiltaria" euskalkiei buruzko erakusketa antolatzeko.

Joakim Lizarraga nafar idazle klasikoaren lexikoa aztertzeko.

IRUÑEKO UDALA

Hitzarmena 2017ko abenduaren 15ean sinatu zen.

Hitzarmen horren arabera, Euskaltzaindiak hizkuntzaren inguruko zerbitzuak eman ditu, argibideak eta aholkuak zein txostenak eta egiaztagiriak, herritarrek halakoak eskatu ahala, hala bere bulego nagusietatik nola Iruñean daukan Nafarroako ordezkarietatik. Horretarako, Iruñeko Udalak 12.000 € eman dizkio Euskaltzaindiari, Euskaltzaindiak Iruñean duen egoitza edo ordezkarietza mantentzeko eta bertatik herritarrei eskaintzen zaizkien zerbitzuak emateko.

GASTEIZKO UDALA

Hitzarmena 2017ko apirilaren 5ean sinatu zen.

Hitzarmen horrek, besteak beste, jarraian deskribatzen diren lanak egitea ahalbidetu du:

- Hizkuntza aholkularitza. Herritarrei zerbitzu egokia eskaini ahal izateko, udal zerbitzuek eskatu dioten hizkuntza aholkularitza eman du Euskaltzaindiak.

Euskaltzaindiak 2017. urtean hainbat lankidetza hitzarmen sinatu ditu

Gasteizko euskarari buruzko azterlanak. Lan horien arteko lehena udalerriko toponimiaren azterketa da. Ondorioz, 2017an, *Toponimia de Vitoria VI /Gasteizko Toponimia VI: Arratzua II* argitaratu da.

- Ohiko jarduera. Euskaltzaindiak, dela bere zerbitzu orokorretatik, dela Arabako ordezkarietatik bertatik, herritarrek eskatzen dioten informazioa eta laguntza eskaintzen jarraitu du.
- Orobat, kultura hedapenerako ekintzak, ikastaroak, hitzaldiak eta abar bultzatu ditu Euskaltzaindiak Araban. Adibidez, azaroaren 17an, "Araba, euskaraz bidea egiten" Euskaltzaindiaren XXII. Jagon jardunaldia antolatu du Gasteizko Udalarekin eta Arabako Foru Aldundiarekin elkarlanean. Gasteizko Udalak 63.000 euro eman dizkio Euskaltzaindiari arestian zehaztu diren ekimenak garatzeko.

BILBAO BIZKAIA KUTXA FUNDAZIOA

Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioaren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetza hitzarmena 2017ko azaroaren 20an sinatu zen.

Bere helburuak bete nahian, Euskaltzaindiak "Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa" eta "R. M. Azkue Sariak 2017" deritzen proiektuak gauzatu ditu. Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioak aipaturiko proiektuak egoki garatzeko 29.040 euro eman dizkio Euskaltzaindiari.

KUTXA FUNDAZIOA

Kutxa Fundazioaren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetza hitzarmena 2017ko maiatzaren 2an sinatu zen.

Hitzarmen honen ondorioz, Kutxa Fundazioak erabaki du 20.000 euroko laguntza ematea Euskaltzaindiari; hain zuzen ere *Orotariko Euskal Hiztegia* Corpus bihurtzeko lehen fasea burutzea helburutzat duen proiektuari laguntzeko. Egitasmo horren azken helburua da *Orotariko Euskal Hiztegiaren* egitura gaur egun nazioartean erabiltzen diren estandarren arabera antolatzea eta egitura hori editatzeko ingurune informatiko egokia garatzea.

EUSKARAREN ERAKUNDE PUBLIKOA

Euskararen Erakunde Publikoak (EEP) eta Euskaltzaindiak 2017-2022 epealdirako hitzarmen-marko berria sinatu zuten 2017ko otsailaren 16an, Baionan.

Hitzarmen-marko berri honek bi erakundeek elkar aditurik egin beharreko lanen nondik norakoak zehazten ditu, eta lankidetzaren ardatzak eta erakunde bakoitzaren betebeharrak finkatzen.

Urtero, hitzarmen orokorrari lotutako urteko gehigarri bat izenpetzen da; 2017an, uztailaren 20an sinatu zen eta horren ondorioz hainbat ekinbide garatu dira:

- Euskaltzaindiak eta Euskal Konfederazioak, 2016ko azaroaren 19an, antolatu zuten “Euskal Elkargoaren sortzea eta euskararen geroa” XXI. Jagon jardunaldian irakurri ziren txostenekin osaturiko argitalpena ekoitzi da.
- Toponimoen grafiari buruz EEPk izaten dituen zalantzei erantzuna eman die Euskaltzaindiak. Horrekin batera, erakundeak toponimia arloko formazio ikastaroa eman du Baionan eta, orobat, Institutu Geografiko Nazional (Institut Géographique National) toponimia normalizatzeko lana publiko egin da.
- Euskal Corpus Onomastikoaren (ECO) datu-basea osatu, aberastu eta eguneratu da.
- *Ikas* pedagogia zentroaren argitalpen proiektuen hizkuntza baieztapena egin du Akademiak.

Egitasmo horiek gauzatzeko eta Baionako ordezkartzaren gastu arruntak estaltzeko, EEPk Euskaltzaindiari 160.000 euro eman dizkio.

EUSKO LEGEBILTZARRA

Eusko Legebiltzarraren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetza-hitzarmen markoa 2017ko urriaren 27an izenpetu zen.

Urteotan, elkarlanerako esparru hau gauzatu da ekimen anizkunetan, hala nola, *Oinarrizko Hiztegi Juridiko-Parlamentarioaren* garapenean (euskaraz lan egiten duten ganbera legegile guztiek erabilitako erreferentziatzko hiztegia), *Linguae Vasconum Primitiae* euskaraz inprimatutako lehen liburua 17 hizkuntzetara ekarrita egindako hiru argitalpenetan eta Braille hizkuntzara egindako egokitzean; edo Euskararen

Eguna ospatzeko egindako ekitaldietan.

Hitzarmen marko berriaren izenpetzearekin, Eusko Legebiltzarrak eta Euskaltzaindiak elkarri euren ikerketa-ondareak erabiltzeko aukera eman diote, eta, era berean, elkarlana bultzatu da argitalpen arloan, baterako argitalpenak sustatu direlarik. Horrez gain, bi erakundeak elkarlanean aritu dira euskararen normalizazioari buruzko proiektuak gauzatzeko; lankidetza hori euskararen lurralde guztietako erakundeekin eta eragileekin partekatu nahi dute, betiere bakoitzak dituen prozedura-arauak errespetatuz. Bestetik, eta hitzarmen honen indarraldian, euskaraz sorturiko testu juridikoen erakusketa ibiltaria antolatzeko borondatea dute, bai eta X. Legegintzaldian *Oinarrizko Hiztegi Juridiko-Parlamentarioa* ontzeko eginiko urratsak eta sorturiko lanabesak baliatuz, izaera lexikografikoa duen hiztegi juridikoa ontzekoa ere.

BAIONAKO EUSKAL MUSEOA

Hitzarmena 2017ko urriaren 2an sinatu zen.

Baionako Euskal Museoa eta Euskaltzaindia elkarlanean aritu dira, euskararen eta euskal kulturaren eremuan dituzten proiektuen gauzatzeko eta Euskaltzaindiak euskararen alorrean ezarri arauak zabaltzeko. Bereziki, Euskaltzaindiak erantzuna eman die Baionako Euskal Museoak egin dizkion kontsultei: euskararen kalitatea, euskal lexikoa, gramatika, onomastika, ortografia, erabilera egokia eta, ora har, euskararen araugintzako bestelako gaiei buruzkoak.

Erakunde bakoitzak euskararekin eta euskal kulturarekin dituzten funtsak (bereziki, etnografiarekin edota biblioteketan bilduriko funtsekin lotura dutenak) gizarteratzeko lankidetza bideak jorratuko dituzte, besteak beste, erakusketak, hitzaldiak, mahai-inguruak eta jardunaldiak elkarrekin antolatuz. Elkarlan honen fruitu dira euskalkien aberastasunaren erakusgarri den “Euskara Ibiltaria”; eta, euskaraz landa, katalanaren, okzitanieraren eta aragoieraren berri ematen duen “Pirinioetako hizkuntzak” erakusketak, 2017an, Euskal Museoa antolatu izanak.

UDAKO EUSKAL UNIBERTSITATEA (UEU)

Hitzarmena 2017ko azaroaren 23an sinatu da.

Euskaltzaindiak garatzen diharduen Lexikoaren Behatokia elikatzeko asmoz, UEUk argitaraturiko euskarazko testu-multzoaz baliatzea adostu dute. Lexikoaren Behatokia egitasmoaren xedea da corpus monitore bat prestatzea, lematizatua, etiketatua eta linguistikoki apuntatua. Hainbat eragilek euskaraz ekoitziriko testuak (ahozkoak nahiz idatzizkoak) irensten ditu, corpusaren oinarri bihurtuz. Horrela, UEUk sorturiko euskarazko testu-masa baliatuko litzateke, egun dagoen corpusa aberastuz.

Bestetik, Euskaltzaindiak euskaraz sortu, argitaratu eta zabaltzen duenaren oinarriko informazioa Euskal Komunitate Zientifikoaren Datu-basean (Inguma) jartzea adostu dute. Euskaltzaindiaren eta UEUren arteko lankidetzaren xedeak dira, batetik, euskaraz ekoizten dena biltzea, sailkatzea eta ezagutaraztea, eta, bestetik, euskaraz diharduten ikertzaile, sortzaile, eta oro har, emaile guztiak harremanetan jartzea, euskararen normalizazioa, eta bereziki, unibertsitate mailako jakintza-arlo bakoitzaren euskararen normalizazioa sustatzeko. Halaber, sinatzaileok bat datoz Euskal Komunitate Zientifikoaren Datu-basea (Inguma) unibertsitarioen curriculum-garapenerako lanabes interesgarria dela aitortzerakoan.